

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **G. A.**, zastoupené JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem se sídlem Bolzanova 1, 115 03 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 9. 9. 2004, č. j. OAM-2653/VL-10-03-2004, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 1. 2005, č. j. 61 Az 172/2004-18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 9. 2004 zamítl žalovaný žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně obecně namítla porušení četných ustanovení správního řádu i ustanovení § 12, § 14, § 16 a § 91 zákona o azylu ze strany žalovaného. Zdůraznila, že na Ukrajině měla vážné problémy s pachateli dopravní nehody, při níž zahynula její kamarádka. Žalobkyně byla svědkem této nehody, a proto jako svědek vypovídala na policii; následně ji však neznámí lidé, zřejmě ze strany pachatele, nutili, aby svou výpověď stáhla, a vyhrožovali jí pro případ, že by tak neučinila. Žalobkyně se proto obává návratu na Ukrajinu, protože pachatelé nehody by ji mohli

napadnout nebo zabít dříve, než by se stihla obrátit na policii. Žalobkyně proto navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 11. 1. 2005. V řízení před správním orgánem neshledal žádné vady a přisvědčil žalovanému i v právním posouzení věci: žalobkyně totiž neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že byla v zemi původu pronásledována ve smyslu § 12 zákona o azylu, a požádala o udělení azylu toliko z obavy před výhrůzkami neznámých osob a ve snaze legalizovat svůj pobyt v České republice.

V kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu žalobkyně (stěžovatelka) namítla nesprávné posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“]. Rekapitulovala události, které jí přiměly k odchodu z Ukrajiny; zdůraznila přitom, že byla pronásledována ze strany mafie s tichým souhlasem státních orgánů, které se nijak nesnažily tomuto jednání zabránit, ač toto pronásledování stěžovatelku přímo ohrožovalo na životě. Státní orgány dokonce s členy mafie skrytě spolupracují a mohou je mít ve svých řadách jako informátory. Soud tedy řádně nezhodnotil to, zda státní orgány země původu poskytly stěžovatelce dostatečnou ochranu a zda by se jí ze strany státu skutečně dostalo pomoci. K tomu stěžovatelka poukázala i na to, že na Ukrajině sice lze podat stížnost proti postupu příslušníků policie a lze se obrátit na ombudsmana; stížnosti však bývají odmítány a hraje zde roli i vliv „klanově-oligarchických, zájmových politicko-hospodářských struktur“, případně regionálních mafií. Stěžovatelka svou žádostí skutečně usilovala i o legalizaci pobytu a chápe, že k tomu institut azylu neslouží; přesto však pro sebe nevidí jiné řešení.

Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem stěžovatelka požádala o to, aby její kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však – s ohledem na zamítnutí kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejprve je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlížel k tvrzení o tom, že ukrajinské státní orgány mlčky schvalovaly jednání osob, které stěžovatelce vyhrožovaly, a že v jejich případě nelze vyloučit ani spolupráci se členy mafie či jednání pod jejich vlivem: tato tvrzení se totiž poprvé objevují až v kasační stížnosti, tedy poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí krajského soudu. Ostatně vůbec poprvé tu zaznívají i zmínky o mafii a o vlivu organizovaného zločinu ve stěžovatelčině věci: v řízení před krajským soudem, jakož i v samotném řízení o udělení azylu, stěžovatelka hovořila toliko o pachatelích dopravní nehody, aniž je jakkoli spojovala s mafií, a nečinnost policie vysvětlovala nedostatkem důkazů. Mnohá její tvrzení v kasační stížnosti tak vytvářejí nový, podstatně změněný skutkový příběh.

K věcnému přezkoumání zbývá ta část námítky, podle níž stěžovatelka splňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť byla pronásledována soukromými osobami a státní orgány k tomuto jednání zůstaly nečinné. Tato argumentace však neobstojí. Výhrůžky ze strany soukromých osob nelze posoudit jako pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, a byť by ve stěžovatelce vyvolávaly jisté obavy, nejsou tyto obavy odůvodněným strachem z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Stěžovatelčino tvrzení o tom, že byla v zemi původu vystavena výhrůzkám ze strany

soukromých osob, může snad svědčit o stavu obecné kriminality na Ukrajině; azylové řízení však neslouží k tomu, aby správní orgán snášel důkazy o míře a povaze obecně kriminálních činů v zemích původu žadatelů o azyl – byť i byly zaměřeny proti nim osobně a přispěly k jejich odchodu ze země – nýbrž ke zjištění či vyvrácení existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Ve stěžovatelčině případě však ani takového zjišťování nebylo třeba: skutečnosti jí uváděné totiž už při prvním posouzení zjevně nespadaly do množiny důvodů taxativně vymezených v citovaném ustanovení. Pro azylové řízení je tedy nepodstatné, jakou podobu měly výhrůžky směřující vůči stěžovatelce či kdo byl jejich původcem, není-li jejich motiv vyvolán uplatňováním politických práv a svobod nebo některou ze sociálních charakteristik žadatele o azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu, což není stěžovatelčin případ.

Stěžovatelčiny pochybnosti o efektivitě různých prostředků k nápravě nesprávného úředního postupu, které jsou k dispozici na Ukrajině, se nesou výlučně v obecné rovině: jak totiž plyne ze spisu, ona sama se ani nepokusila žádného z těchto prostředků využít. Tato nečinnost jde k její tíži, a pochopitelně tak nemůže zlepšit její procesní postavení.

Stěžovatelka se svými námitkami tedy neuspěla. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu